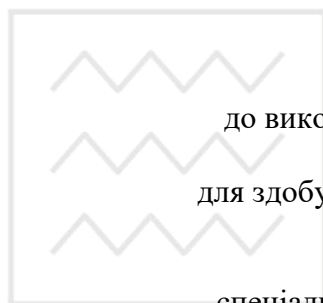

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

08-02-71М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних робіт із навчальної дисципліни
«Курси підготовки майбутніх батьків»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
другого (магістерського) рівня
усіх освітньо-професійних програм
спеціальностей НУВГП денної та заочної форми навчання

Схвалено
науково-методичною
радою НУВГП
Протокол № 1 від 24.02.2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання практичних робіт із навчальної дисципліни «Курси підготовки майбутніх батьків» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівня для усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Нестерчук Н. Є. – Рівне : НУВГП, 2021. – 14 с.

Укладач: Нестерчук Н. Є., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Відповідальний за випуск –

Нестерчук Н. Є., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Вчений секретар
науково-методичної ради

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Костюкова Т. А.

Зміст

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	5
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	6
Практична робота № 1. Визначення особливостей батьківського ставлення за тестом-опитувальником Варга-Століна	6
Практична робота № 2. Особливості немовлячого, раннього та дошкільного періодів	6
Практична робота № 3. Особливості періодів молодшого шкільного віку, підліткового віку та юнацтва	7
Практична робота № 4. Особливості наступних типів акцентуації: гіпертимний, циклоїдний, лабільний, астено-невротичний, сенситивний та психоастенічний	8
Практична робота № 5. Особливості наступних типів акцентуації: шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, нестійкий, конформний	8
Практична робота № 6. Профілактика булінгу у школі: пропрацювання власної агресії	9
Практична робота № 7. Профілактика булінгу у школі: підвищення самооцінки та боротьба з невпевненістю	10
Практична робота № 8. Види затримки психічного розвитку	10
Практична робота № 9. Порозуміння у шлюбних стосунках	11
Практична робота № 10. Приклади неправильного виховання у кінематографії та літературі	12
РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	14

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Курси підготовки майбутніх батьків» складено відповідно до вимог вибіркових дисциплін для всіх спеціальностей.

Навчальна дисципліна призначена для студентів різних напрямів та спеціальностей. Вивчення дисципліни орієнтує студентів на оволодіння знаннями та підготовку до батьківства. Під час вивчення даної дисципліни студенти ознайомляться з різними стилями сімейного виховання, оволодіють методиками щодо визначення стилів сімейного виховання, їх позитивні та негативні сторони. Розберуть вікові особливості розвитку дитини. Ознайомляться з різними варіаціями акцентуації характеру.

У результаті виконання даних практичних робіт студенти повинні знати:

- стилі сімейного виховання: надмірна опіка (гіперопіка), авторитарний стиль виховання, ліберальний стиль виховання, демократичний стиль виховання;
- особливості немовлячого, раннього та дошкільного періодів;
- особливості періодів молодшого шкільного віку, підліткового віку та юнацтва;
- особливості типів акцентуації: гіпертимна, циклоїдна, лабільна, астено-невротична, сенситивна та психоастенічна;
- шляхи попередження та виявлення булінгу у школі
- види затримки психічного розвитку.

вміти:

- визначити та охарактеризувати стилі сімейного виховання: надмірна опіка (гіперопіка), авторитарний стиль виховання, ліберальний стиль виховання, демократичний стиль виховання;
- визначити та охарактеризувати типи акцентуації: гіпертимна, циклоїдна, лабільна, астено-невротична, сенситивна та психоастенічна;
- застосувати профілактичні заходи щодо булінгу у школі;
- навести приклади неправильного виховання у кінематографії та літературі.

РОЗДІЛ 1 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Курси підготовки майбутніх батьків		
1	Тема 1. Визначення особливостей батьківського ставлення за тестом-опитувальником Варга-Століна	2
2	Тема 2. Особливості немовлячого, раннього та дошкільного періодів	2
3	Тема 3. Особливості періодів молодшого шкільного віку, підліткового віку та юнацтва	2
4	Тема 4. Особливості наступних типів акцентуації: гіпертимна, циклоїдна, лабільна, астено-невротична, сенситивна та психоастенічна	2
5	Тема 5. Особливості наступних типів акцентуації: шизоїдна, епілептоїдна, істероїдна, нестійка, конформна	2
6	Тема 6. Профілактика булінгу у школі: пропрацювання власної агресії	2
7	Тема 7. Профілактика булінгу у школі: підвищення самооцінки та боротьба з невпевненістю	2
8	Тема 8. Види затримки психічного розвитку	2
9	Тема 9. Порозуміння у шлюбних стосунках	2
10	Тема 10. Приклади неправильного виховання у кінематографії та літературі	2
	Разом за змістовим модулем 1	20

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практична робота № 1

Визначення особливостей батьківського ставлення за тестом-опитувальником Варга-Століна

Мета: опанувати необхідні знання щодо особливостей проведення опитування.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з тестом-опитувальником Варга-Століна.

Короткий огляд теми

Тест-опитувальник батьківського ставлення представляє собою психодіагностичний інструмент, орієнтований на виявлення батьківського ставлення до дітей. Батьківське ставлення приймається як система різноманітних почуттів по відношенню до дитини, особливостей по вихованню та розумінню характеру і особистості дитини, її вчинків.

Структура тесту була побудована на основі математичного значення значущих факторів. У результаті факторизації даних було отримано 5 факторів: «прийняття-відштовхування», «кооперація», «симбіоз», «авторитарна гіперсоціалізація», «маленький невдаха».

Питання модульного контролю:

1. Дайте означення стилям сімейного виховання.
2. Охарактеризуйте поняття «прийняття-відштовхування» у тесті-опитувальнику Варга-Століна.
3. Охарактеризуйте поняття «кооперація» у тесті-опитувальнику Варга-Століна.
4. Охарактеризуйте поняття «симбіоз» у тесті-опитувальнику Варга-Століна.
5. Охарактеризуйте поняття «авторитарна гіперсоціалізація» у тесті-опитувальнику Варга-Століна.
6. Охарактеризуйте поняття «маленький невдаха» у тесті-опитувальнику Варга-Століна.

Практична робота № 2

Особливості немовлячого, раннього та дошкільного періодів

Мета: опанувати необхідні знання щодо особливостей немовлячого, раннього та дошкільного періодів.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з особливостями немовлячого, раннього та дошкільного періодів.

Короткий огляд теми

Важливість раннього дитинства у формуванні окремої людини і у становленні суспільства, все більше усвідомлюється країнами світу, особливо, з огляду на новітні наукові дослідження.

Про фізичний розвиток дитини раннього віку свідчить її здоров'я, відсутність відхилень у нервовій діяльності, гармонійність статури, розвиток рухів і рухових якостей

(спритність, швидкість, гнучкість, витривалість, сила), наявність потреби у рухах, тренуваність серцево-судинної і дихальної систем, фізична працездатність, хороший апетит, невибагливість у їжі. Чим меншим є вік дитини, тим динамічніші зміни відбуваються в її фізичній сфері, – це актуалізує потребу створення системи критеріїв і показників її фізичного розвитку. Всесвітньою організацією з охорони здоров'я (ВООЗ) ухвалено Стандарти показники розвитку дитини до п'яти років, що охоплюють параметри росту і маси тіла та можуть бути використані в оцінюванні фізичного стану дітей різних країн світу (незалежно від їхньої етнічної та культурної належності, соціально-економічного статусу і виду харчування, але за умови створення сприятливого середовища для дитини).

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте особливості немовлячого періоду.
2. Охарактеризуйте особливості раннього періоду.
3. Охарактеризуйте особливості дошкільного періоду.

Практична робота № 3

Особливості періодів молодшого шкільного віку, підліткового віку та юнацтва

Мета: опанувати необхідні знання щодо особливостей періодів молодшого шкільного віку, підліткового віку та юнацтва.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з особливостями періодів молодшого шкільного віку, підліткового віку та юнацтва.

Короткий огляд теми

Молодші школярі мають значні резерви розвитку. У цей період відбувається активне анатомо-фізіологічне дозрівання організму. Закінчується морфологічне дозрівання лобного відділу великих півкуль, що створює умови для здійснення цілеспрямованої довільної поведінки, планування і виконання програм дій. Зростає рухливість нервових процесів, спостерігається більша, ніж у дошкільників урівноваженість процесів збудження і гальмування, хоча процеси збудження переважають. Зростає функціональна роль другої сигнальної системи, слово набуває узагальненого значення. Істотно зростає фізична витривалість дитини, але вона носить відносний характер. Працездатність молодших школярів різко падає через 25-30 хвилин уроку. Зі вступом дитини до школи змінюється її соціальна ситуація розвитку.

У підлітковому віці відбуваються кардинальні зміни організму дитини на шляху до біологічної зрілості. Ці зміни зумовлюються насамперед статевим дозріванням. Статеве дозрівання впливає на появу почуття власної дорослості, появу інтересу до представників протилежної статі, пробудження нових романтичних почуттів і переживань.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте особливості молодшого шкільного віку.
2. Охарактеризуйте особливості підліткового віку.
3. Охарактеризуйте особливості юнацтва.

Практична робота № 4

Особливості наступних типів акцентуації: гіпертимний, циклоїдний, лабільний, астено-невротичний, сенситивний та психоастенічний

Мета: опанувати необхідні знання щодо особливостей типів акцентуації: гіпертимний, циклоїдний, лабільний, астено-невротичний, сенситивний та психоастенічний.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з характеристикою типів акцентуації: гіпертимний, циклоїдний, лабільний, астено-невротичний, сенситивний та психоастенічний.

Короткий огляд теми.

Деякі риси характеру мають у певних особистостей надмірну вираженість. У такому випадку говорять про акцентуацію характеру – надмірну вираженість окремих рис характеру та їх поєднань, які являють собою крайні варіанти норми. Акцентуація – це гранична величина, крайній варіант вияву норми. Для неї характерна підвищена чутливість лише до певного роду психотравмуючих впливів, які адресовані до "місця найменшого опору" даного типу характеру при збереженні стійкості до інших. Ця слабка ланка в характері людини виявляється не у всіх ситуаціях, а лише в тих, які ставлять підвищені вимоги до функціонування саме цієї ланки. У всіх інших ситуаціях дана слабка ланка характеру не виявляється. Оскільки акцентуації є граничними станами між нормою та психопатичними розладами, їхня типологія ґрунтується на класифікації подібних розладів у психіатрії. А.Є. Лічко запропонував типологію акцентуацій підлітків, оскільки він вважає, що більшість акцентуацій формується до підліткового віку і найяскравіше виявляються саме в цей період.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте особливості гіпертимного типу акцентуації.
2. Охарактеризуйте особливості циклоїдного типу акцентуації.
3. Охарактеризуйте особливості лабільного типу акцентуації.
4. Охарактеризуйте особливості астено-невротичного типу акцентуації.
5. Охарактеризуйте особливості сенситивного типу акцентуації.
6. Охарактеризуйте особливості психоастенічного типу акцентуації.

Практична робота № 5

Особливості наступних типів акцентуації: шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, нестійкий, конформний

Мета: опанувати необхідні знання щодо особливостей типів акцентуації: шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, нестійкий, конформний.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з характеристикою типів акцентуації: шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, нестійкий, конформний

Короткий огляд теми.

Характерною рисою підлітків шизоїдного типу є замкнутість, вони не надто прагнуть до товариства з однолітками, віддають перевагу перебуванню на самоті або компанії дорослих. Такі підлітки зовні демонструють байдужість та відсутність інтересу до інших

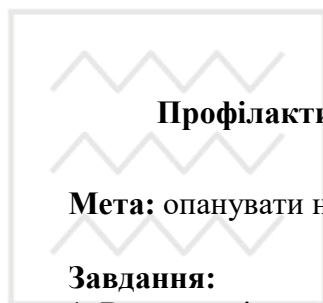

людей. Вони не здатні розуміти стан інших людей, їхні переживання, позбавлені співчуття. Зовні свої почуття виявляють досить стримано. Однолітки не завжди розуміють їх, тому часто їх не дуже люблять.

У ранньому дитинстві діти епілептоїдного типу часто бувають плаксивими. Люблять мучити тварин, ображати менших та слабших, знущатися над тими, хто не може чинити опору. У компанії дітей бажають бути не просто лідером, а володарем. Характерними їх рисами є жорстокість, самолюбство, владність. У групах, якими вони керують, встановлюють свої жорсткі, майже терористичні порядки, причому їхня влада тримається на добровільному підпорядкуванні інших дітей або на страху. Відчують себе на висоті в умовах жорсткої дисципліни, уміють догодити керівництву, досягти певних переваг, заволодіти постами, які дають у їхні руки владу, а також можливість встановити диктат.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте особливості шизоїдного типу акцентуації.
2. Охарактеризуйте особливості епілептоїдного типу акцентуації.
3. Охарактеризуйте особливості істероїдного типу акцентуації.
4. Охарактеризуйте особливості нестійкого типу акцентуації.
5. Охарактеризуйте особливості конформного типу акцентуації.

Практична робота № 6 Профілактика булінгу у школі: пропрацювання власної агресії

Мета: опанувати необхідні знання щодо профілактики булінгу.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з методикою та принципами профілактики булінгу в школі, пропрацювання власної агресії.

Короткий огляд теми.

Нині серед учнівської молоді надзвичайно загострилася проблема насильства, здійснюваного самими дітьми одне до одного.

Останніми роками визнано поширення в освітній практиці такого явища, як шкільний булінг. Це соціальна проблема всього світу впродовж останніх ста років, однак вона ще й досі не вивчена. Перші публікації в Україні з'явилися 2005 р.

Булінг (bullying, від англ. bully – хуліган, забіяка, задирака, грубіян, насильник) – визначається як утиск, дискримінація, цькування. Цей термін означає тривалий процес свідомого жорстокого ставлення (фізичного і психічного) з боку дитини або групи до іншої дитини або інших дітей.

Мотивацією до булінгу стають заздрість, помста, відчуття неприязні, прагнення відновити справедливість, боротьба за владу, потреба підпорядкування лідерів, нейтралізації суперника, самоствердження, аж до задоволення садистських потреб окремих осіб.

Агресія, агресивність (від лат. Aggressio – напад) – це поведінка, направлена на нанесення фізичної або психологічної шкоди. Гнів є однією з основних емоцій людини. А ще, він провісник агресії. Зазвичай людина впадає в гнів через проявлену до неї несправедливість. Потім настає заспокоєння або спалах люті. Але одна справа, коли людина гнівається за реальної причини, інша – коли напади люті провокуються дрібницями.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте профілактичні заходи попередження булінгу.
2. Що таке агресія та агресивність?
3. Які бувають види агресії?
4. Назвіть причини агресії.

Практична робота № 7

Профілактика булінгу у школі: підвищення самооцінки та боротьба з невпевненістю

Мета: опанувати необхідні навички підвищення самооцінки та боротьби з невпевненістю.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з методикою підвищення самооцінки та боротьби з невпевненістю.

Короткий огляд теми.

Самооцінка – це сприйняття людини своєї особистості: її важливості, діяльності серед інших людей, вмінь та якостей. Психологи говорять, що зниження самооцінки – звичне явище, яке переживає людина впродовж життя. А найбільш «яскраві» падіння відбуваються двічі.

Перше – в 9-13 років, тобто на початку підліткового віку. Це пов'язують з переживаннями через прощання з дитинством. Друге – в період з 18 до 23 років, коли молода людина стикається з реальністю дорослого самостійного життя.

Невпевненість у собі може бути: реакцією індивіда на незнайому невизначену ситуацію, що потребує вирішення або нову діяльність яку треба виконати; емоційним станом індивіда під час складної конфліктної або екстремальної ситуації; стійкою рисою характеру індивіда.

Невпевненість у собі, як реакція або емоційний стан індивіда, потребує ситуативної корекції. Ці різновиди невпевненості є результатом неготовності особи до адекватного реагування на подразники.

Невпевненість (сумніви), як реакція – це оцінка ймовірності скоєння того чи іншого вчинку, коли відсутня достатня інформація, необхідна для прогнозування ситуації. А невпевненість у своїх силах – це емоційна реакція індивіда, що детермінує виникнення відчуття страху.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте самооцінку.
2. Проаналізуйте причини і наслідки низької самооцінки.
3. Наведіть приклади подолання невпевненості.

Практична робота № 8 **Види затримки психічного розвитку**

Мета: опанувати необхідні знання щодо затримки психічного розвитку.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з особливостями затримки психічного розвитку.

Короткий огляд теми

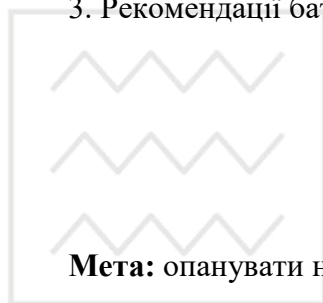
Затримка психічного розвитку (ЗПР) – це погранична форма інтелектуальної недостатності, особова незрілість, негрубе порушення пізнавальної сфери, синдром тимчасового відставання психіки в цілому або окремих її функцій (моторних, сенсорних, мовних, емоційних, вольових). Це не клінічна форма, а уповільнений темп розвитку. Під терміном «Затримка психічного розвитку» розуміється відставання в психічному розвитку, який з одного боку, вимагає спеціального корекційного підходу до навчання дитини, з іншої – дає (як правило, за наявності цього спеціального підходу) можливість навчання дитини за загальною програмою, засвоєння нею державного стандарту шкільних знань.

Три періоди, що можуть спричинити затримку психічного розвитку:

- Пренатальний (особливо при токсикозах у першій половині вагітності, а також органічні ураження головного мозку, що можуть бути вродженими).
- Перинатальний (родові травми, асфіксія плоду).
- Постнатальний період життя дитини (інтоксикації, інфекції, обмінно-трофічні розлади).

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте дітей з ЗПР.
2. Назвіть основні причини ЗПР.
3. Рекомендації батькам дітей з ЗПР.

Практична робота № 9 Порозуміння у шлюбних стосунках

Мета: опанувати необхідні знання з питань шлюбних стосунків.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з особливостями шлюбних стосунків.

Короткий огляд теми

Подружнє життя – це не доля, яка випадає людині, а завдання, яке людина береться виконати. Воно буде таким, яким ми його створимо. Поль Турньє порівнює подружжя з будівлею, в якій кожний день – це нова цеглина.

Отже, правильне приготування до подружнього життя – не підсумок здобутих теоретичних чи практичних знань, а праця над своїм "я". За цю працю ми беремося для того, щоб навчитися по-справжньому любити іншу людину. Така праця над собою, власне, і є приготуванням до подружнього життя. Щоб це здійснити, людина мусить стати зовсім іншою, бо подружжя – це таємнича єдність, в якій дві різних істоти цілковито віддаються одна одній.

Приготування до подружнього життя зводиться до усвідомлення, хто така людина, і що таке подружжя. Повністю свідомий той, хто розуміє, що "подружжя – це не підсумок сліпих сил природи, а установка Творця для здійснення його плану любові в світі".

У найширшому значенні – приготування до подружнього життя зводиться до правильного дозрівання і виховання молодої людини. У цьому розумінні приготування дитини до майбутнього подружжя починається з моменту, коли чоловік і дружина прийняли нове для себе рішення – стати батьками. Ця хвилина і це рішення не тільки створює життя, але визначає також напрям її розвитку.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте подружнє життя.
2. Як Ви розумієте «психофізіологічний рівень сумісності»?
3. Як Ви розумієте «етико-психологічний та соціокультурний рівні подружньої сумісності»?

Практична робота № 10

Приклади неправильного виховання у кінематографії та літературі

Мета: опанувати необхідні вміння самостійної діяльності.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Охарактеризувати приклади неправильного виховання у кінематографії та літературі.

Короткий огляд теми

Казка, як жанр українського фольклору завжди була найпопулярнішим видом усної народної творчості серед дітей. З раннього віку вона є контрольним мірилом прояву всіх найважливіших рис особистості, що дозволяє дитині в особливій метафоричній формі пізнати для себе специфічні дитячі теоретичні питання про світ, добро та зло. Розуміння, усвідомлення тексту зумовлює у дитини емоційні переживання, співчуття героям, що є основою для формування морально-етичних суджень, оцінки поведінки героїв твору. Мудрість народної казки в найдосконалішій художній формі уособлює в собі народну мораль, підводить дітей до ідеї добра та зла. Казки сприяють розвитку образного мислення, емоційності. Образність, яскравість зображення вчинків казкових персонажів дають змогу дитині відчутти себе співучасником зображуваних подій, сприяють емоційному сприйманню моральних норм. За дослідженнями О. Виноградової, Л. Стрелкової, літературні твори, у яких протистоять добро і зло, подано характеристики позитивних і негативних героїв, сприяють критичному засвоєнню дітьми дійсності, справедливій оцінці образів, емоційному ставленню до вчинків.

Питання модульного контролю:

1. Охарактеризуйте приклади неправильного виховання.
2. Опишіть та обґрунтуйте приклади неправильного виховання у кінематографії та літературі.

РОЗДІЛ 3 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Вид контролю: залік.

Методи контролю

1. Поточний контроль знань студентів із навчальної дисципліни оцінює: участь студентів в обговоренні питань, винесених на практичні заняття, та проблемних ситуацій; розв'язок ситуаційних вправ; самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою практичного заняття, проведення модульного поточного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

2. Підсумковий контроль знань – залік складають відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	не зараховано, з можливістю повторного складання
60-63		
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-34	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Гаміна Т. С., Гончар О. Ю. Педагогіка сімейного виховання : навчальний посібник. Луганськ : Альма-матер, 2012. 523 с.
2. Алексеєнко Т. Ф. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах. Український соціум. К., 2008. С. 63–67.
3. Варга А. Я., Столін В. В. Тест родительського отношения. Психологические тесты. под ред. А. А. Карелин. М., 2001. Т.2. С.144–152.
4. Дмитренко А. К., Мармазинська П. Є., Тарновська О. С. Психологія сімейного виховання. Чернівці : Прут, 2001. 280 с.
5. Кемпбел Рос. Как по-настоящему любит своего ребенка. Пер. с англ. 8-е изд., перераб. СПб. : Мирт, 2004. 155с.
6. Коджаспирова Г. М. Педагогіка : учебник. М. : КНОРУС, 2010. 744 с.
7. Максимова Н. Ю. Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи дитячої патопсихології : навч. посібник. К. : Перун, 1996. 464 с.
8. Павелків Р. В. Вікова психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2011. 468 с.
9. Торохтій В. С. Методика діагностики психологічного здоров'я сім'ї. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 9. С.30–35.
10. Турищева Л. В. Робота шкільного психолога з батьками. Навчально-методичний посібник для вчителя. Х. : Вид. група «Основа»: «Тріада», 2007. 128 с.

Допоміжна

1. Ерніязова В. Стиль сімейного виховання і майбутнє дитини. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. № 3. 2002. С. 224–228.
2. Павелків Р. В. Загальна психологія : підручник. К. : Кондор, 2009. 576 с.
3. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2011. 461 с.
4. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. К. : Академвидав, 2006. 360 с.
5. Торохтій В. С. Методика діагностики психологічного здоров'я сім'ї. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 9. С.30–35.
6. Хямяляйнен Ю. Воспитание родителей : хрестоматия. Самара, Издательский дом БАХРАХ-М, 2003. С.44–101.